

ppłk Antoni Olechnowicz „Pohorecki” „Kurkowski”, „Lawicz”, „Meteor” (1905–1951) – ostatni komendant Wileńskiego Okręgu Armii Krajowej i Ośrodka Mobilizacyjnego Wileńskiego Okręgu AK; aresztowany 26 czerwca 1948 r. we Wrocławiu przez MBP; 2 listopada 1950 r. skazany na karę śmierci; stracony 8 lutego 1951 r. w więzieniu przy ul. Rakowieckiej w Warszawie.

Szcątki Antoniego Olechnowicza zostały odnalezione przez zespół prof. Szwagrzyka wiosną 2013 r. w kwaterze „Ł” Cmentarza Wojskowego na Powązkach w Warszawie. 27 września 2015 r. został uroczystie pochowany w Panteonie – Mauzoleum Wyklętych – Niezłomnych.

„Dopiero teraz odczułem jak Was szalenie Kocham i że utraciłem tych, których Kocham nad życie. [...] Błogosławię was, niech się Wami Bóg opiekuje. Zegnajcie, najukochańsi [...]. Bądźcie zdrowi, a mnie wspomnijcie czasem.” - z zachowanych listów do rodziny, pisanych z komunistycznego więzienia.

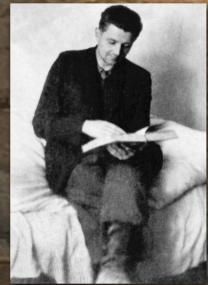

mjr Zygmunt Szendzielarz „Łupaszka” (1910–1951) – dowódca V Wileńskiej Brygady AK i oddziałów partyzanckich eksterytorialnego Okręgu Wileńskiego AK, nast. Ośrodka Mobilizacyjnego Okręgu Wileńskiego AK, kawaler Krzyża Virtuti Militarii V klasy.

30 czerwca 1948 r. aresztowany przez UB i 2 listopada 1950 r. skazany na karę śmierci; 2 lutego 1951 r. zamordowany.

Szcątki „Łupaszki” odnalazł zespół prof. Szwagrzyka w 2013 r., w pobliżu kwatery „Ł” Cmentarza Wojskowego na Powązkach w Warszawie. 24 kwietnia 2016 r. w Warszawie odbyły się uroczystości pogrzebowe „Łupaszki”. Zgodnie z wolą rodziny spoczął na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach obok córki Barbary. Pośmiertnie awansowany do stopnia pułkownika.

„Nie jesteśmy żadną bandą, tak jak nas nazywają zdrajcy i wyrodni synowie naszej ojczyzny. [...] Wypowiedzieliśmy walkę na śmierć i życie tym, którzy za pieniądze, order, lub stanowiska z rąk sowieckich, mordują najlepszych Polaków domagających się wolności i sprawiedliwości”.

kpt. Zdzisław Broński ps. „Uskok” (1912–1949) – dowódca oddziału partyzanckiego AK Lubartów. Od czerwca 1945 r. dowódca oddziałów partyzanckich i drużyn dywersyjnych w obwodzie lubartowskim DSZ-WiN; nast. od września 1947 r. dowódca grup partyzanckich na północ od Lublina; od jesieni 1947 r. ukrywał się w bunkrze. 21 maja 1949 r. zginął śmiercią samobójczą, podczas ataku grupy operacyjnej funkcjonariuszy UB, KBW i MO na bunkier. Miejsce pochówku nieznane.

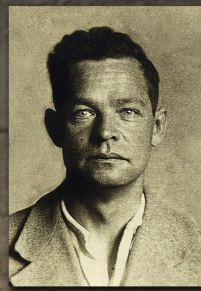
„Dlaczego więc powstała partyzantka? Jest faktem niezaprzeczalnym, że powodem powstania partyzantki były owe bezwzględne i krwawe metody komunistyczne. I tylko one. Jako żołnierz przywiązywałem zawsze wielką wagę do dyscypliny i nigdy nie zrobiłem niczego, co sprzeciwiałoby się rozkazom moich władz. W tym wypadku czułem się żołnierzem AK i należało coś zrobić. Istniejące warunki zmuszały do jakiejś decyzji: albo myśleć tylko o własnym przetrwaniu i czekać, co dalej będzie, albo brać czynny udział w wytwarzającym się ruchu obrony”.

Danuta Siedzikówna „Inka” (1928–1946) – sanitariuszka 5 Wileńskiej Brygady AK; aresztowana 19/20 lipca 1946 r.; 3 sierpnia 1946 r. skazana na dwukrotną karę śmierci, 28 sierpnia 1946 r. zamordowana.

Szcątki „Inki” zostały odnalezione przez zespół prof. Szwagrzyka 12 września 2014 r., pod płytami chodnika na Cmentarzu Garnizonowym w Gdańsku. 28 sierpnia 2016 r. odbył się uroczysty, państwowy pogrzeb. Pośmiertnie awansowana do stopnia podporucznika.

„Jest mi smutno, że muszę umierać. Powiedzcie mojej babci...” Więzienny gryps Inki do najbliższych (1946 r.).

Feliks Selmanowicz „Zagończyk” (1904–1946) – dowódca 2 kompanii 4 Wileńskiej Brygady AK; 8 lipca 1946 r. aresztowany przez UB w Sopocie, skazany na karę śmierci; podjął nieomalże udaną próbę ucieczki z więzienia (UB przez kilka godzin poszukiwało go na terenie więzienia). 28 sierpnia 1946 r., zamordowany (wraz z Danutą Siedzikówną „Inką”) w pawilonie śmierci więzienia w Gdańsku.

Szcątki „Zagończyka” zostały odnalezione przez zespół prof. Szwagrzyka 12 września 2014 r., pod płytami chodnika na Cmentarzu Garnizonowym w Gdańsku. 28 sierpnia 2016 r. odbył się uroczysty, państwowy pogrzeb. Pośmiertnie awansowany do stopnia podpułkownika.

„Odchodzę w zaświaty. To, co pozostawiam na tym świecie najdroższego, to Polskę i Ciebie...” - z listu do syna napisanego godzinę przed śmiercią, 28 sierpnia 1946 r.

rtm. Witold Pilecki (1901–1948) – oficer rezerwy Wojska Polskiego, współzałożyciel Tajnej Armii Polskiej, dobrowolny więzień KL Auschwitz, oficer Komendy Głównej AK i „NIE”, więzień polityczny okresu stalinowskiego, ofiara mordu sądowego. 8 maja 1947 r. aresztowany, poddany okrutnemu śledztwu, oskarżony o szpiegostwo i zdradę stanu; 15 marca 1948 r. skazany na karę śmierci, zamordowany 25 maja 1948 r. Miejsce pochówku nieznane. Awansowany pośmiertnie do stopnia pułkownika. W 2006 r. odznaczony Orderem Orła Białego.

„Przez całe moje życie pracowałem dla Polski”.

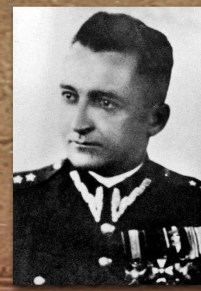
„Kochajcie ojczystą ziemię. Kochajcie swoją świętą wiarę i tradycję własnego Narodu. Wyrośnijcie na ludzi honoru, zawsze wierni uznanym przez siebie najwyższym wartościom, którym trzeba służyć całym swoim życiem” - do rodziny po ogłoszeniu wyroku śmierci.

mjr Hieronim Dekutowski „Zapora”, „Odra”, „Stary”, (1918–1949) – cichociemny, oficer AK, Delegatury Sił Zbrojnych i Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”, kawaler orderu „Virtuti Militari” (1964); do czerwca 1945 r. dowodził oddziałami leśnymi w Inspektoracie Lublin DSZ; po ogłoszeniu amnestii w lutym 1947 r. zaprzestał akcji zbrojnych i ujawnił się; 16 września 1947 r. zatrzymany przez funkcjonariuszy UB podczas próby ucieczki z kraju; 15 listopada 1948 r. skazany na siedmiokrotną karę śmierci. Zamordowany 7 marca 1949 r. w więzieniu przy ul. Rakowieckiej w Warszawie.

Szcątki „Zapory” zostały odnalezione przez zespół prof. Szwagrzyka w 2012 r. w kwaterze „Ł” Cmentarza Wojskowego na Powązkach w Warszawie. 27 września 2015 r. zostały uroczystie pochowane w Panteonie – Mauzoleum Wyklętych – Niezłomnych.

„Amnestia to jest dla złodziei, my to jesteśmy Wojsko Polskie”. Z wypowiedzi do żołnierzy, po tym, jak wiosną 1947 r. komunistyczne władze w Polsce ogłosiły kolejną amnestię.

gen. August Emil Fieldorf „Nil” (1895–1953) – Komendant „Kedywu” Komendy Głównej AK, kierował działalnością dywersyjną AK przeciwko okupantowi; zastępca Komendanta Głównego AK, organizator i dowódca tajnej antykomunistycznej organizacji „Niepodległość” krypt. „NIE”. 7 marca 1945 r. został aresztowany (nierozpoznany) przez NKWD pod fałszywym nazwiskiem Witold Gdanicki i wywieziony do obozów w Związku Sowieckim. W październiku powrócił do Polski, nadal ukrywając prawdziwą tożsamość. W lutym 1948 r. ujawnił się i 10 listopada 1950 r. został aresztowany przez UB. 16 kwietnia 1952 r. skazany na karę śmierci. 24 lutego 1953 r. zamordowany w więzieniu przy ul. Rakowieckiej w Warszawie. Miejsce pochówku nieznane. Pośmiertnie odznaczony Orderem Orła Białego.

Jan Hoppe o gen. „Nilu”: „Jego największą świętością to honor własny I narodu. Jego absolut to Polska. Jego program to czyn dla niej i ofiara i nieustanne spalanie się. Jego styl na co dzień to wzorowe koleżeństwo i przyjaźń okazywana ludziom z którymi się wiązał go los. [...] Tam gdzie się załamano, siedział z dobrym słowem, a gdzie padano, podtrzymywał i dosłownie dźwigał. Jeśli zdobył choćby kawałek chleba, to nie tknął go, dopóki nie znalazł przyjaciół, z którymi mógłby się podzielić”.

www.polskiepodziemie.pl
www.poszukiwania.ipn.gov.pl
www.inka.ipn.gov.pl
www.pilecki.ipn.gov.pl

Instytut Pamięci Narodowej
 Delegatura w Bydgoszczy
 ul. Grudziądzka 9-15
 85-130 Bydgoszcz

INSTYTUT
 PAMIĘCI
 NARODOWEJ